

Životné prostredie

REVUE PRE TEÓRIU A STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

ROČNÍK XLII

3/2008

Environmentálne manažérske systémy v malých a stredných podnikoch a samospráve

Podniky a organizácie pri svojej činnosti vždy ovplyvňujú životné prostredie. Rozhodujúca je miera tohto vplyvu, pritom nemusí ísť vždy len o negatívne pôsobenie. Zavedenie environmentálneho manažérskeho systému (*Environmental Management System* – EMS) možno považovať za významný krok organizácie k naplneniu zásad udržateľného rozvoja prostredníctvom riadenia ochrany životného prostredia. Implementácia environmentálneho manažérskeho systému do systému riadenia sa stáva prirodzeným postupom modernej prosperujúcej firmy, ktorá sa chce uplatniť na medzinárodnom trhu. Certifikácia či registrácia firmy v zmysle platnej legislatívy a noriem zvyšuje jej kredibilitu a mala by byť zárukou environmentálnej dôveryhodnosti a pozitívneho prístupu k neustálemu zlepšovaniu ochrany životného prostredia. Environmentálny manažérsky systém zasahuje do všetkých štruktúr a činností organizácie a dôvody na jeho zavedenie môžu byť rôzne:

- získanie certifikátu, ktorý je dobrou obchodnou vizitkou firmy,
- zorganizovanie systému odpadového hospodárstva,
- zavedenie poriadku v prevádzkach,
- prehľadnenie tokov surovín vrátane chemických látok,
- zníženie rizík prevádzkových havárií,
- zníženie prevádzkových nákladov,
- zlepšenie imidžu organizácie,
- zvýšenie jej konkurencieschopnosti a pod.

Systémy environmentálneho manažérstva sa nezavádzajú ľahko, najmä v malých a stredných podnikoch a samospráve, kde zvyčajne chýbajú dostatočné finančné i personálne kapacity. Pri zavádzaní environmentálneho manažérskeho systému sa nesmie zabudnúť ani na edukačno-komunikačné aktivity na zvyšovanie environmentálneho povedomia všetkých pracovníkov. Aj informovanosť je nevyhnutnosťou environmentálneho konania. Ak má byť environmentálny manažérsky systém skutočne nástrojom riadenia organizácie, firmy alebo samosprávy, cesta jeho zavedenia je spravidla dlhá. Na tejto ceste organizácia neustále zlepšuje systém i svoj environmentálny profil. Rovnako náročné je informovať o EMS odbornú i laickú verejnosť. Táto problematika je mimoriadne významná z hľadiska dôsledkov činnosti človeka na prírodu a životné prostredie. Publikované príspevky si nekladú za cieľ nahradíť odbornú príručku na zavádzanie environmentálnych manažérskych systémov, ale prezentujú špecifické problémy, postoje a súčasné trendy v tejto oblasti.

Juraj Ladomerský

Obsah

M. Majerník, J. Chovancová: Systémy, formy a nástroje environmentálneho manažérstva využiteľné v malých a stredných podnikoch	115
E. Virčíková: Impementácia environmentálnych manažérskych systémov v malých a stredných organizáciách a samospráve	125
A. Šoltés: Potreba environmentálneho manažérstva v malých podnikoch a samospráve	129
D. Samešová: Identifikácia environmentálnych aspektov v malých a stredných podnikoch	132
O. Hronec, M. Vilimová: Systém environmentálneho manažérstva ako proces vytvárania environmentálneho povedomia	135
K. Oravská, J. Lazúrová: Najčastejšie problémy pri implementácii systému environmentálneho manažérstva	138
L. Hanzes, V. Krajčovič: Environmentálne riziká v lúčno-pasienkovom hospodárstve	141
A. Čerevková, M. Renčo: Spoločensvá nematód ako odraz ekologického stavu pôdneho prostredia	145
Z. Izakovičová, L. Miklós: Ochrana biodiverzity Slovenska na báze reprezentatívnych geoeosystémov	149
I. Vološčuk: Program UNESCO Človek a biosféra na Slovensku	154

Aktuality

L. Ďuriček: Skúsenosti s implementáciou environmentálneho manažérskeho systému	160
P. Eliáš: Program Environmentálny manažment na Baltskej univerzite	160
J. Špulerová: Konferencia o ochrane a manažmente poľnohospodárskej krajiny	161
E. Flonteková, M. Imrová Ciranová: Slovníček vybraných výrazov a skratiek	167

Recenzie

P. Eliáš: Štyri knihy o manažmente životného prostredia	163
M. Ciferský: Právna úprava ochrany prírody a starostlivosti o biodiverzitu	164
J. Drdoš: Kľúčové témy v krajinnej ekológii	165

Contents

M. Majerník, J. Chovancová: Systems, Forms and Tools of Environmental Management in the Small and Medium Enterprises	115
E. Virčíková: Impementation on Environmental Management Systems in the Small and Medium Organizations and Self-Government	125
A. Šoltés: Environmental Management Possibility in the Small Enterprises and Self-Government	129
D. Samešová: Identification Environmental Aspects in the Small and Medium Enterprises	132
O. Hronec, M. Vilimová: Environmental Management System as a Process of Creating the Awareness to Environment Protection and Formation	135
K. Oravská, J. Lazúrová: Most Frequent Problems in the Implementation Environmental Management Systems	138
L. Hanzes, V. Krajčovič: Environmental Risks of Grassland-Pasture Management	141
A. Čerevková, M. Renčo: Nematode Communities as an Indicator of Ecological Conditions of Soil	145
Z. Izakovičová, L. Miklós: Biodiversity Protection of Slovakia on the Basis Representative Geoecosystems	149
I. Vološčuk: The UNESCO Man and the Biosphere Programme in Slovakia	154
News	
L. Ďuríček: Experiences of Implementation Environmental Management System	160
P. Eliáš: Environmental Management Programme in the Baltic Univerzity	160
J. Špulerová: Conference on Agricultural Landsape Care and Management	161
E. Flonteková, M. Imrová Círanová: Dictionary of Selected Terms	167
Reviews	
P. Eliáš: Four Environmental Management Books	163
M. Cíferský: The Law on Nature and Biodiversity Protection	164
J. Drdoš: Key Topics in the Landscape Ecology	165

The Environment

REVUE FOR THEORY AND CARE OF THE ENVIRONMENT

VOLUME XLII

3/2008

Environmental Management Systems in small and medium enterperises and self-government

Human environment is always influenced by the activity of enterprises and organizations and decisive is the extent of this influence that must not be only negative. The introduction of the *Environmental Management System* (EMS) can be an important step that the organization fulfils the principles of sustainable development through the management of environmental protection. Implementation of environmental management system into the management system is a natural approach of a modern prosperous firm which wants to assert on the international market. Certification or registration of a firm in sense of valid legislation and standards increases its credibility and ought to be the guarantee of its environmental trustworthiness and positive approach to permanent improvement of environmental quality. Environmental management system influences all structures and activities of organizations and the causes of its introduction can be different:

- obtainment of the certification is a good business card of the firm,
- organization of waste management system,
- keeping order in operations,
- survey of raw material flow including chemical ones,
- decrease of risks of operation breakdowns,
- decrease of operation costs,
- improvement of organizations' image,
- increase of their competitionability etc.

Environmental management systems are not easily introduced especially in small and medium enterprises and self-governments where is often a lack of financial and personal capacities. In introduction of environmental management system must not be forgotten education-communication activities for improving the workers' environmental awareness. Informativeness is inevitable in environmental acts or behaviour. If environmental management system ought to be a real management tool in organizations, firms and self-governments, the process of its introduction is long. In this way the organization permanently improves either the system either its own environmental profile. Equally difficult is to inform the professional as well as laic public about EMS. This issue is especially significant from the aspect of consequences of human activities on nature and human environment. The aim of the published contributions is not to substitute a special manual of introduction of environmental management systems, they present their special problems, attitudes and present trends.

Juraj Ladomerský